



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Enchiridion Theologiæ Pastoralis Et Doctrinæ Necessariæ Sacerdotibvs Cvram Animarum administrantibus**

**Binsfeld, Peter**

**Avgvstæ Trevirorvm, 1609**

Cap. I. Præparatio ad concionandi munus, cum timore, & fiducia Dei.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-40721**



P. FRANCISCI  
BORGIAE

DE  
RATIONE CONCIONANDI  
LIBELLVS.

CAPVT I.

PRAEPARATIO AD CONCIO-  
*nandi munus, cum timore, & fidu-*  
*cia DEI.*



VI ex officio, Superiorum-  
que iussu, de superiore loco  
ad populū de verbo DEI  
differere student, ij optimo  
iure cum Propheta dicere  
possunt, *Timor, & tremor ve-*  
*nerunt super me.* Timor qui-

*Psal. 54.*

dem ob muneris magnitudinem ; tremor ve-  
ro, quia me ipse probe explorans, quæ doceo  
eadem re præstare debeo, ne minacē illam vo-  
cem audiam: *Quare tu enarras iustitias meas, &c.*  
Ex altera parte, si taceo, & talentum à Domi-  
no mihi creditum defodio, timor quoque, &  
tremor erit, ne aliquando ad me quoque per-  
tineat

*Psal. 49.*

tineat illud: *Ve mihi, quia tati.* Nec enim mo- *Isai. 6.*  
 diae culpæ affinis est, qui vbera, & lac doctri-  
 næ filijs DEI esurientibus negat. Quod cri-  
 men qui committunt, crudeles perinde sunt,  
 atque lamia; de quibus per Hieremiam Pro-  
 phetam DEVS sic exostulat: *Lamia nudaue-* *Thren. 4.*  
*runt mammam, lactauerunt catulos suos; filia popu-*  
*li mei crudelis, quasi struthio in deserto.* Si sugge-  
 stum concionaturus ascēdo, vereor, ne negli-  
 genter me comparauerim, careamque zelo  
 honoris DEI, & salutis proximorum: timeo  
 ne ambitione peccem, aut inanis gloriæ stu-  
 dio: quæ vitia vanum hominem, & sui amore  
 occæcatum comitari solent. Si, vt boni Eccle-  
 siastæ, seu Concionatoris munus expleam, &  
 diuino Spiritu, gratiaque cælesti opus est: qua-  
 le nam hoc meum domicilium est, quod DEI  
 Spiritus inhabitare velit? cum cor hoc meum  
 latronum spelunca sit, nidus serpentum, an-  
 trumque dæmonum. Si Moyses, & Hieremias *Exod. 4.*  
 se coram DEO purgant, detrectantque lega- *Hierem. 1.*  
 tionem, quod se indignos, & ineptos huic mu-  
 neri, balbos item, & infantes cognoscerent: Si *Isai. 6.*  
 Isaias igne indigebat, quo Angeli manu vre-  
 rentur, & mundarentur labia, prius quam cæ-  
 lestem nuntium proferret: Si innocentissimæ  
 vitæ CHRISTI Præcursor, iam inde à puero *Luc. 1.*  
 pœnitentiam sectatus, solitudinis asperitatem  
 amplectitur, vt hic mundi Redemptorem,  
 Agnumque DEI digito melius demonstra-  
 ret:

*Matth. 3.*

ret: Si denique Saluator ipse antequam ad Euangelicam prædicationem aggredetur, baptizari prius in Iordane voluit, & cœlos aperiri, vnde potestas docendi à Patre cœlesti accepta hac voce, ab omnibus exaudiretur,

*Matth. 4.*

*Ipsam audite:* Si desertum ingreditur, ieiunat, pugnat cum dæmone, & vincit: quomodo non timebo, qui in desertum non abij? quomodo non tremam, qui in mundi horto defideo, nec cœlos mihi apertos video, sed infernum potius merito peccatorum? neque Patris æterni vocem parendo audiui, sed dæmonum potius sibila auscultavi? neque tentationes superavi, sed illis deditus captiuum me tradidi?

*Actor. 9.*

Gentium Doctor Paulus humo affligitur, & oculorum lumen, ne mundum aspiciat, amittit: D E V S enim Euangelij prædicatorem humiliari vult, atque terrena hæc aspiciere prohibet. Quomodo ego superbus, & in terrenis rebus lynceus, in cœlestibus, & æternis cœcus? qua fronte cathedram Sanctorum ascendam, & eloquar quæ non satis intelligo? quomodo docebo, quæ ipse non seruo? Humili hac sui cognitione, & pudore vilitatis suæ se ipse conuincionator cognoscat, atque deiciat, magni muneris, quod sustinet, habita ratione. Verum, ne animo deficiat, cauendum, neque ignauus reddatur timore, vt dicendi, ac reprehendendi viribus, & neruis careat: neue amittat

san.

sanctam illam libertatem, auctoritatem, & zelum huic officio pernecessaria. Temperandi itaque, & corrigendi timores illi amore, & fiducia DEI: animumque addat suæ imbecillitati, atque tristitiæ, fortitudine, & gaudio Spiritus sancti necesse est. Quare in mentem illi veniat, quantam DEI oculis voluptatem adferant, omnibusque adeo cœlitibus gaudium, pedes prædicantium Euangelium; sic enim per Prophetam Spiritus sanctus ait: *Quam speciosi pedes euangelizantium pacem, euangelizantium bona.* Diffusus itaque scientiæ, & talento, sistat se DEO; petatque sapientiam, gratiam, virtutem, & fortitudinem; dicatque humiliter veritate: *Domine, non est sermo in lingua mea: & Domine labia mea aperias, & os meum annuntiabit laudem tuam.* Tu si DEVS, opem fers, vitam emendabo, & per semitas tuas ducam fratres meos; & ante actæ vitæ meæ errata medicinam illis adferent, atque remedium. *Docebo iniquos vias tuas, & impij ad te conuertentur.* Et si tu, Ô DEVS, ne gas bonum esse, vinum nouum Euangelij tui mittere in vtres veteres, & laceros; qualis anima mea tot vitijs inquinata digna erit, quam tu manu tua renoues, & adornes; ne in me liquor ille pereat, nec proximi misericordia tua priuentur? *Cor mundum crea in me DEVS & spiritum rectum innoua in visceribus meis.*

*meis.* Et quanquam vitio meo manus habeo Esau, erit vox mea Iacob, tractans magnalia tua, & misericordias; & acquiram mihi, & fratribus meis benedictionem tuam. Hac fiducia vade, ô Ecclesiastes, gladioq; accingere, quod est verbum DEI; & Spiritum sanctum ora, vt se verbis tuis insinuet, cordaque auditorum penetret; qui solus clauis habet, & aperit quando vult; *vt detur tibi sermo*, quemadmodum Apostolus ait, *in apertione oris tui cum fiducia, notum facere mysterium Euangelij, pro quo legatione fungeris, ita vt in ipso audeas, prout oportet, loqui.* Legatione enim fungeris, siue ex officio, quo teneris, siue ex obedientia, quæ tibi hoc munus mandat.

*Ephes. 6.*

## CAPVT II.

### QVALE STUDIUM CONCI- ONI ADHIBENDUM.

**H**AC præparatione, oratione, & sui cognitione instructus Euangelium legat, quod explanandum suscepit, facto prius conscientia examine, quam librum aperiat: puluis enim peccatorum oculos spiritus impedit, quo minus possit à vilibus pretiosa discernere, vt oportet, teste Propheta, facere illum, qui DEI ore, & lingua loqui vult. Lecto Euangelio,  
san-

*Hier. 15.*